

Aan: Leden van de gemeenteraad Kaag en Braassem
Betreft: Zoekgebied windturbines bij dorpskern Hoogmade
Datum: 3 mei 2021

Geachte raadsladen,

Op 17 mei spreekt U als gemeenteraadleden over de RES 1.0 van Holland Rijnland. De RES 1.0 van Holland Rijnland is zeer ambitieus en bevat een ruim scala aan mogelijkheden om bij te dragen aan de energietransitie. Eén van de mogelijkheden betreft opwekking van windenergie.

Van alle mogelijke hernieuwbare energiebronnen heeft windenergie de grootste ruimtelijke impact (inbreuk op landschap, van kilometers afstand te zien, niet in te passen) én gaat gepaard met grote onzekerheden over de impact op de gezondheid van bewoners nabij de turbines.

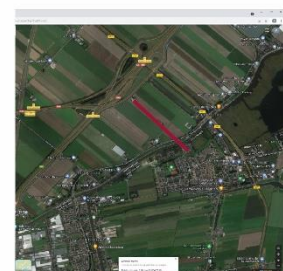
In onderstaande figuur ziet U een uitsnede van de RES 1.0 en de zoekgebieden (blauwgeblokt) voor windturbines bij Hoogmade. Het dichtbijzijnde zoekgebied is zo'n 380 m van de dorpsrand, het zoekgebied aan de overzijde van A4/HSL ongeveer 650 meter. Het zoekgebied valt grotendeels samen met de bovengrondse ligging van de HSL en het tracé van hoogspanningsmasten waarvoor Hoogmade al eerder kwaliteit van de omgeving heeft moeten inleveren.

Ter referentie: de bestaande situatie bij de A4 ter hoogte van Leimuiden. Daar staan de turbines op ongeveer 1000 meter van de woonkern.

Inspraakreactie RES 1.0
Zoekgebied windturbines
Hoogmade

Verzoek tot schrappen
zoekgebied ivm onzekerheden
impact laagfrequent geluid op
gezondheid omwonenden.
Nadere onderzoeken RIVM/Rijk
afwachten om te komen tot
een verantwoord afstandscriterium
windturbines tot woonbestemming

referentie turbines bij A4 Leimuiden:
800 tot 1000 m van dorpskern

De onzekerheden van geluid van windturbines op de gezondheid is veel in het nieuws. Geluidoverlast door windturbines is een toenemend ervaren probleem bij woongebieden. Steeds meer deskundigen waarschuwen voor de negatieve effecten van laagfrequent geluid. Zie bijvoorbeeld de website www.laagfrequentgeluid.nl voor referenties naar recente publicaties en praktijkvoorbeelden elders in Nederland. Onder andere klinisch-fysicus-audioloog van het Leids Universitair Medisch Centrum Jan de Laat doet onderzoek naar nadelige gezondheidseffecten van laagfrequent geluid afkomstig van windmolenparken: 'Het risico op het regelmatig voorkomen van ziekteverschijnselen zoals

tinnitus, duizeligheid, misselijkheid of abnormaal hoge bloeddruk wordt over het algemeen te laag ingeschat', zegt wetenschapper De Laat. 'Laagfrequent geluid kunnen we misschien niet horen, maar het lichaam vangt het wel op. In het binnenoor waar ook het evenwichtsorgaan zit.'

In een recente uitzending van de Hofbar is door het RIVM aangegeven dat het meest recente literatuuronderzoek over impact van windturbines op de gezondheid niet gebaseerd is op de nederlandse situatie waarbij turbines zo dicht op bebouwing wordt gerealiseerd. Zie deze link naar de uitzending https://www.npostart.nl/POW_04931878 vanaf minuut 9:26.

De zoekgebieden van Hoogmade liggen net zover van bebouwing als de in het nieuws zijnde zoekgebieden voor windturbines op IJburg, net als in Hoogmade binnen enkele honderden meters van een woonkern. Een artsencollectief heeft in een brandbrief aan de gemeente Amsterdam, net als vele andere artsen concluderen, aangegeven dat er grote risico's zijn. Inmiddels zijn er ook tientallen gemeenten die de komst van windmolens niet doorzetten als onderdeel van de RES 1.0, vanwege landschappelijke overwegingen, zorgen over geluid en kiezen voor strategie waarbij eerste gemaximaliseerd wordt op zonne-energie op daken (haalbaar en betaalbaar), zie deze link <https://nos.nl/l/2378728>

Middels dit schrijven wil ik U bij de behandeling van de RES 1.0 vragen de grote onzekerheden op gezondheid zwaar te laten meewegen in het vaststellen van de RES 1.0 en de daarin genoemde zoekgebieden bij Hoogmade te laten vervallen.

Ik vraag u het voorzorgsbeginsel (Het voorzorgsprincipe is een moreel en politiek principe dat stelt dat als een ingreep of een beleidsmaatregel ernstige of onomkeerbare schade kan veroorzaken aan de samenleving of het milieu, de bewijslast ligt bij de voorstanders van de ingreep of de maatregel als er geen wetenschappelijke consensus bestaat over de toekomstige schade) toe te passen vanwege de volgende overwegingen:

- Steeds meer artsen geven aan dat er grote onzekerheden zijn mbt de impact van laagfrequent geluid op de gezondheid van bewoners dichtbij de turbines;
- Ervaringen van bewoners bij bestaande windparken bevestigt dat er nadelige gevolgen zijn op de gezondheid, zelfs zo veel dat mensen besluiten te verhuizen;
- De zoekgebieden bij Hoogmade op minimaal 380 m en maximaal 650 m van de woonkern liggen, iets wat in de regio niet voorkomt op dit moment.
- De zoekgebieden in Hoogmade leiden tot een verdergaande stapeling van overlast bovenop de HSL, A4 en al aanwezige hoogspanningsmasten.

Het laten bestaan van het zoekgebied de weg betekent dat de gemeente zich commiteert aan opname hiervan in het omgevingsbeleid en geeft, zoals de RES 1.0 stelt, duidelijkheid aan ontwikkelaars van windmolens. Het is daarom nu het moment om duidelijk te maken dat windmolens zo dicht bij een dorpskern te veel onzekerheden met zich meebrengt en het zoekgebied te laten vervallen. En daarmee invulling te geven aan goede ruimtelijke ordening en het voorzorgsbeginsel en daarmee de leefbaarheid van het dorp op langere termijn niet in het geding te stellen.

Tot slot geef ik nog enkele overwegingen waarom we geen haast moeten maken met vergaande besluiten met grote impact op landschap, gezondheid én publieke kosten van de energietransitie.

De ambitie van Holland Rijnland is erg hoog, het is op dit moment volstrekt onduidelijk hoe deze ambitie zich verhoudt tot de nationale taakstelling. Onze regio is dichtbevolkt, heeft al veel hinder van ten gevolge van Schiphol, HSL en de A4. De regio heeft ondanks de drukte ook nog unieke plekken voor natuur (weidevogels), recreatie en landschap.

Grootschalige nieuwe energieinfrastructuur is daar simpelweg niet meer in te passen zonder grotere concessies te doen aan mens-leefomgeving-natuur.

De RESsen vragen hierom juist om nationale regie. Realiseer grote energie infra waar het kan. Op lege plekken (geen mensen) met lage natuurwaarde. Bijvoorbeeld in akkerbouwgebieden van Flevoland (geen uniek landschap, weinig woonbestemmingen, prima te combineren met grootschalige landbouw) en/of op zee. En zet in ons dichtbevolkte stedelijk gebied maximaal in op energiebesparing en decentrale kleinschalige opwekking (zon op daken, wegbermen, geothermie, restwarmte etc).

Voor die stedelijke oplossingen is nog een lange weg te gaan. Begin daarmee en breng vanuit onze regio in dat het nu te vroeg is om zoekgebieden aan te wijzen voor grootschalige oplossingen met enorme ruimtelijke en mogelijke effecten op gezondheid. Daar is een nationale afweging voor nodig (plek) en meer onderzoek (gezondheid).

Voor een succesvolle energie transitie is het nodig om betaalbare en in Nederland inpasbare oplossingen te hebben. Eén van de oplossingen betreft kernenergie. De maatschappelijke discussie rond toepassing van kernenergie loopt, de EU is bezig met een proces om kernenergie toe te voegen aan “groene oplossingen” en er is zeer reël perspectief op nieuwe veiligere toepassingen. Ik adviseer u het volgende daarover te lezen: <https://www.climategate.nl/2021/03/gesmolten-zout-reactor-met-thorium-of-uranium-als-brandstof>. Wij zullen het geduld moeten opbrengen om de ontwikkeling van zulke technieken af te wachten en tot die tijd geen beslissingen nemen die de omgeving en de gezondheid van mensen de komende 30 jaar ernstig gaan schaden.

De RES 1.0 zet mijns inziens te vroeg in op grootschalige verbouwing van het waardevolle landschap, het verzwaken van het elektriciteitsnetwerk en het afschrijven van een goed functionerend gasnetwerk. Er is geen kosten/baten analyse overlegd die het voorsorteren naar deze uitgaven rechtvaardigd. Als de regio kiest voor iets lager ambitieniveau kunnen de zoekgebieden voor wind die te dichtbij dorpskernen staan voorlopig van de kaart gehaald worden.

U heeft als gemeenteraad de verantwoordelijkheid te kijken vanuit het lokale belang en op te komen voor de belangen van uw inwoners. Zijn de voorgestelde maatregelen in de RES1.0 proportioneel voor onze gemeente? Moeten we het risico willen lopen op onleefbare dorpskernen door grootschalige windturbines vlakbij een dorpskern te plaatsen. Mijn antwoord zou zijn, als het gaat om windenergie bij dorpskernen, nee. Pas daar het voorzorgsbeginsel toe. Ik hoop dat dat ook uw conclusie is.

Met vriendelijk groet

inwoner Hoogmade